

Liberecká zoo slaví Mezinárodní den zeber

27. 01. 2022 11:18

Na poslední lednový den připadá Mezinárodní den zeber. Jeho cílem je veřejnosti představit tyto africké lichokopytníky, a především upozornit na to, že všechny tři druhy zeber patří k ohroženým zvířatům a jejich počty ve volné přírodě stále klesají. V souvislosti s oslavou tohoto svátku Zoo Liberec přináší ohlédnutí za svými úspěchy ve snaze o záchranu zeber bezhřívých i v dlouhodobém chovu zeber Chapmanových v lidské péči v zoo pod Ještědem a také soutěž na svých sociálních sítích.

Zebry patří mezi lichokopytníky a vyskytují se pouze v Africe na jih od Sahary. Dle vzhledu i oblasti výskytu se rozdělují na tři různé druhy – zebra Grévyho (*Equus grevyi*), zebra horskou (*Equus zebra*) a zebra stepní (*Equus quagga*). U zebry horské rozlišujeme dva poddruhy – zebra Hartmannové (*Equus zebra hartmannae*) a zebra kapskou (*Equus zebra zebra*). Celkem pět poddruhů má i zebra stepní a Zoo Liberec je zapojena do chovu dvou z nich, a to zebry Chapmanovy a zebry bezhřívé.

Chov zebry Chapmanovy

Zoo Liberec začala s chovem zeber Chapmanových v roce 1970, kdy ze Zoo Dvůr Králové dovezla jednoho hřebce a dvě klisny. Všichni tři jedinci byli původně odchyceni v Národním parku Hluhluwe v Jihoafrické republice a následně transportováni Josefem Vágnerem do tehdejší Východočeské zoologické zahrady. Za 51 let chovu se v Liberci narodilo již 102 mláďat. „Jednoduchými počty dojdeme ke zjištění, že se u nás dlouhodobě rodí 2 hříbata za rok, což je průměr více než slušný. Nezbyvá než doufat, že ho místní chovatelé udrží i v dalších letech“, dodává zoolog Luboš Melichar. V současné době chová zebry Chapmanovy 59 zoologických zahrad a jejich populace chovaná v lidské péči je díky dlouhodobě koordinovanému chovu momentálně stabilizovaná. Horší je situace ve volné přírodě, kde obývají rozsáhlé savany Zimbabwe, Botswany a Mozambiku a vlivem ztráty přirozeného prostředí jich stále ubývá.

Chov zebry bezhřívé

S chovem zebry bezhřívé, jež získala své druhové jméno díky redukované hřívě, kterou zvíře téměř ztrácí ve dvou až třech letech věku, začala liberecká zoologická zahrada v roce 2007. Důvodem byla její nejistá situace ve volné přírodě a ubývající počty v evropských zoologických zahradách. První hříbě se v Liberci narodilo v roce 2010 a od té doby se jich tam podařilo úspěšně odchovat dalších 6, z toho 3 samičky a 3 samce.

Ve volné přírodě se vyskytuje už jen na území severní a severovýchodní Ugandy, a i v zoologických zahradách je k vidění pouze zřídka. „V současné době je v jedenácti světových institucích chováno 40 jedinců. Z tohoto počtu je ale třeba odečíst ještě zvířata neschopná dalšího chovu, tedy ta příliš stará či zdravotně hendikepovaná, a chovatelsky perspektivní část celosvětové populace zeber bezhřívých tak čítá jen něco málo přes 20 zvířat. Dramatičnost situace dokládá také fakt, že momentálně máme k dispozici jen tři prověřené dostupné hřebce,“ dodává Melichar. Luboš Melichar se proto podílel na založení speciální pracovní skupiny, která se prostřednictvím propagačních prezentací, účasti na odborných fórech a mezinárodních vědeckých konferencích snaží o alarmující situaci informovat a přesvědčit další zoologické zahrady k zapojení se do koordinovaného chovu tohoto raritního taxonu.

Zoo Liberec je zároveň zapojena do projektu na záchranu zeber bezhřívých přímo ve volné přírodě. S cílem zmapovat oblast výskytu a početnost populace volně žijících zeber bezhřívých podnikl v roce 2019 Luboš Melichar společně s dalšími českými zoology expedici přímo do Ugandy. Výprava potvrdila výskyt zeber bezhřívých nejen v národním parku Kidepo Valley, ale i v rezervaci Pian Upe, kde byly odborníky považovány za již vyhubené. Podle odhadů účastníků expedice by tak ve volné přírodě mohlo žít až 300 jedinců.

„Lidé vesměs vnímají zoologické zahrady jako cíle pro své výlety. Zahrady, a samozřejmě i ta naše liberecká, mají za úkol pomáhat zachování ohrožených živočišných druhů. A právě zmíněné dva druhy zeber jsou toho příkladem,“ říká Květa Vinklátová, náměstkyně pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje.

V rámci připomenutí Mezinárodního dne zeber si zoo Liberec na svých sociálních sítích pro veřejnost připravila malou soutěž.

TZ: ZOO Liberec